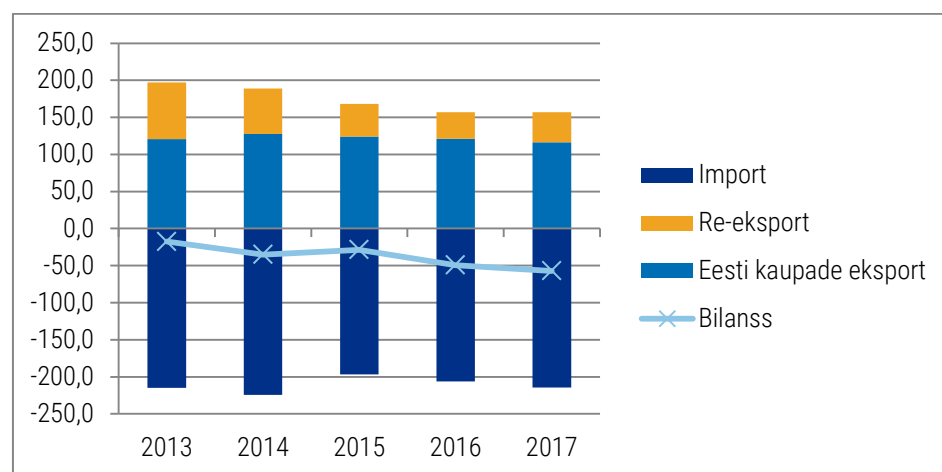

Toidusektori väliskaubandus, jaanuar–veebruar 2017

2017. aasta kahe esimese kuu jooksul eksporditi Eestist põllumajandussaadusi ja toidukaupu jooksevhindades 157,2 miljoni ja imporditi Eestisse 214,2 miljoni euro eest. Varasemate aastate võrdluses tagasihoidlikuks jäänud ekspordi ja kasvanud impordi koosmõjul kasvas kaubavahetuse puudujääk 57,1 miljoni euroni.

Joonis 1. Põllumajandussaaduste ja toidukaupade kaubavahetus jaanuar–veebruar 2013–2017, mln €

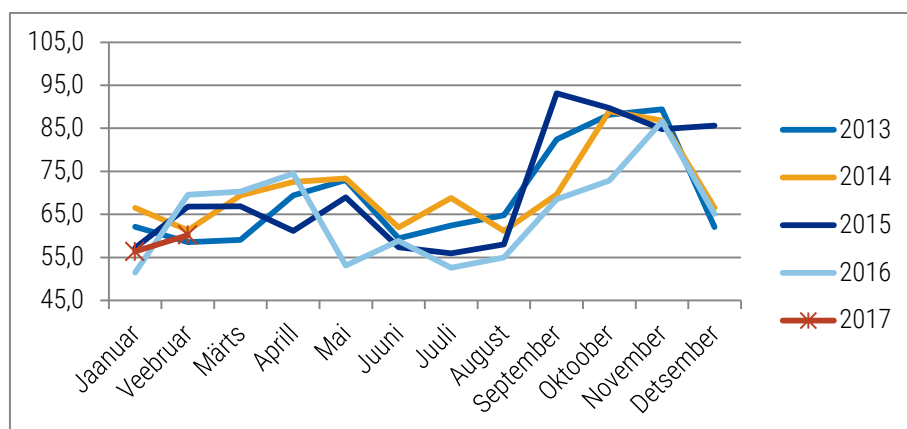

26% toidusektori ekspordist moodustas re-eksport ehk välismaalt sisse toodud kaupade taasväljavedu. Peamisteks vahenduskaupadeks olid mitmesugused toidulisandid, kastmed ning külmutatud marjad ja puuviljad. Imporditi suurimas mahus toidulisandeid, tubakat, kohvi ja sealiha.

Eesti päritolu põllumajandussaaduste ja toidukaupade eksport, veebruar 2017

Eestis toodetud või töödeldud põllumajandussaaduste ja toidukaupade eksport ulatus veebruaris 60,2 miljoni euroni. Eelmise aasta sama kuuga võrreldes jäi eksport 13% madalamaks. Seda peamiselt suurest mullusest odra ekspordist tingitud kõrge võrdlusbaasi tõttu.

Joonis 2. Eesti päritolu põllumajandussaaduste ja toidukaupade eksport 2013–2017, mln €

Enim kahaneski mullu veebruariga võrreldes odra eksport (-10,7 mln €). Juba oluliselt tagasihoidlikumas mahus vähenes ka õlikookide (-1,6 mln €), kuivatatud herneste (-1,5 mln €) ja rapsiseemnete (-1,3 mln €) müük välisturgudele.

Suurimat ekspordi kasvu näitas põhiliselt toor- ja joogipiimast moodustuv kontsentreerimata piima ja koore kaubagrupp. Mullu sügisel tõusma hakanud piima kokkuostuhind peegeldus selgelt ka veebruari ekspordikäibes. Kui koguseliselt müüdi piiri taha eelneva aasta veebruarist 14% enam toorpiima, siis töötlemata piima ekspordikäive suurenes koguni 62%. Eksporditud toorpiima keskmine kilohind oli 33 senti ehk 10 senti kõrgem kui mullu samal ajal. Miljoni euro võrra kasvas ka juustude, peamiselt Soome suundunud Edami eksport. Ülejäänud kaupade ekspordiväärtuse muutus jäi juba oluliselt tagasihoidlikumaks.

Riikide lõikes kasvas eksport kõige rohkem Alžeeriasse (4,5 mln €), Islandile (1,2 mln €) ja Lätti (1,1 mln €), kuhu viidi aasta taguse perioodiga võrreldes enam vastavalt nisu, külmutatud garneele ja toorpiima. Suurimat langust näitas eksport Saudi Araabiasse (-10,8 mln €) ja Hispaaniasse (-4,6 mln €), vastavalt odra ja nisu ekspordi lakkamise tõttu.

Fookus: EL ja Jaapani vabakaubandusleping ning Eesti kaubavahetus Jaapaniga

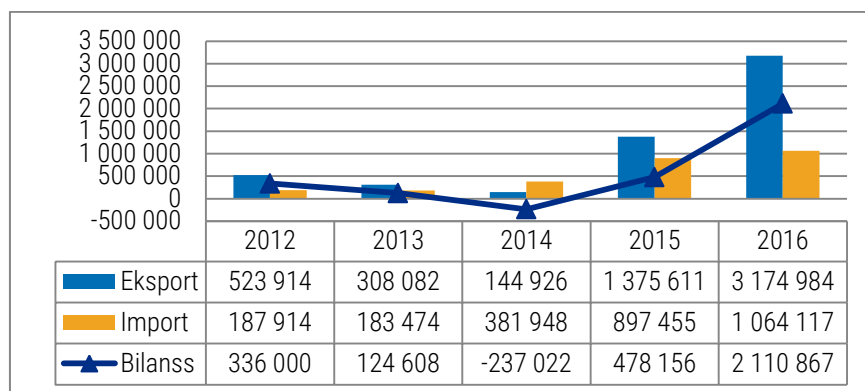
2013. aasta kevadel alanud kõnelused EL ja Jaapani vabakaubandusleppe sõlmimiseks on neli aastat hiljem jõudnud viimaste, kõige keerulisemate küsimuste lahendamiseni. Juba täna on Jaapan EL üks peamistest sihtturgudest, ent olemasolevate tariifsete ja regulatiivsete kaubandusbarjääride langetamine vabakaubanduslepingu raames on EL ettevõtetele oluline Jaapani turu potentsiaali maksimaalseks realiseerimiseks ja senise Jaapani-suunalise ekspordimahtude kasvutrendi jätkamiseks.

EL toidusektoril on kaubavahetuse vastastikuselt täiendavast liberaliseerimisest peamiselt võita. Kuna alla poole toiduga tarbitavast energiast suudavad jaapanlased ise toota, on riik toidukaupade impordist olulisel määral sõltuv. EL jaoks on Jaapan tähtsusel neljas toidukaupade sihtturg ning Jaapanisse suunduvad ekspordimahud on aasta-aastalt suurenenud. Oma osa on siin kahtlemata jaapanlaste toitumisharjumuste läänelikumaks muutumisel -

traditsiooniline riisil ja kalal baseeruv menüü on asendumas läänelikuma toitumiskultuuriga. EL-ist müüaksegi Jaapani turule peamiselt sealiha, alkohoolseid jooke ja juustu.

Eesti ja Jaapani vaheline põllumajandussaaduste ja toidu kaubavahetus on täna võrdlemisi tagasihoidlik. Jaapan oli 2016. aastal Eesti jaoks tähtsusest 30. ekspordi- ja 62. impordipartner. Möödunud aastate jooksul on Eestist stabiilselt eksporditud kala ja –tooteid, pärimi ja söödataimede seemneid. Jaapani päritolu kaupadest on Eestisse toodud peamiselt kastmeid ja kastmesegusid ning alkoholi.

Joonis 3. Eesti ja Jaapani põllumajandussaaduste ja toidukaupade kaubavahetus 2012–2016, €

Tabelid

Tabel 1. Eesti päritolu põllumajandussaaduste ja toidukaupade eksport –15 peamist väljaveoartiklit

	Veebruar 2016, €	Veebruar 2017, €	Veebruar 2017 vs 2016, %
Piim ja röösk koor, kontsentreerimata ja magusainelisandita	3 758 916	5 567 590	48,1
Nisu ja meslin	5 493 298	4 761 247	-13,3
Juust ja kohupiim	3 395 990	4 433 310	30,5
Kastmed ja valmistised kastmete valmistamiseks	2 843 559	3 156 294	11,0
Leiva- ja saiatooted jms pagaritooted	3 533 420	3 105 244	-12,1
Rapsi-, rüpsi- või sinepiõli ja nende fraktsioonid	2 717 399	2 968 766	9,3
Külmutatud kala	2 227 833	2 245 973	0,8
Kalafileed ja muu kalaliha	1 518 161	2 092 287	37,8
Pärmid	2 363 719	2 085 219	-11,8
Kalatooted ja -konservid	1 899 282	1 708 183	-10,1
Vähid	1 055 777	1 597 115	51,3
Linnaseõlu	706 511	1 519 780	115,1
Kuivatatud, soolatud või suitsutatud kala	1 836 332	1 127 072	-38,6
Kange alkohol inimtarbimiseks	1 125 707	1 015 130	-9,8
Tooted lihast, rupsist või verest	923 938	1 007 822	9,1

Tabel 2. Eesti päritolu põllumajandussaaduste ja toidukaupade eksport –15 peamist sihtriiki

	Veebruar 2016, €	Veebruar 2017, €	Veebruar 2017 vs 2016, %
Soome	12 689 413	12 124 248	-4,5
Läti	10 263 002	11 392 807	11,0
Leedu	8 482 304	8 848 267	4,3
Alžeeria	42 447	4 559 103	
Rootsi	3 589 554	3 595 135	0,2
Saksamaa	2 799 429	1 703 852	-39,1
Itaalia	911 971	1 574 772	72,7
Holland	1 500 895	1 558 557	3,8
Ukraina	1 591 463	1 421 521	-10,7
Norra	1 187 742	1 410 562	18,8
Taani	3 225 438	1 346 611	-58,3
Poola	1 044 421	1 237 716	18,5
Island	5 324	1 171 183	
Venemaa	399 756	809 602	102,5
israel	173 886	737 815	324,3
Ülejäänud riigid	21 648 662	6 723 929	
Kokku	69 555 707	60 215 680	-13,4